

1: 75 000

LV EE

## ÜDENSTÜRISMA KARTE

## VEETURISMI KAART

35 KM AR LAIVU  
PÄADIGA4 MARŠRUTI  
MARSRUUTI2 DIENAS  
PÄEVA

Latvija / Lāti

# Vārtāja

Upes  
ogawww.upesoga.lv  
www.seikleveel.ee

**LV** Vārtāja ir 64 km gara Bārtas upes labā krasta pieteka, kas sākas no Sepenes ezera. Laivošanai piemēroti ir upes pēdējie 29 km, sākot no Virgas, – te upes ieleja salīdzinājumā ar upes izmēriem ir milzīga un lēzena. Pirmie 8 km aiz Virgas tilta **A** ir vienkārši jānoairē. Krasti ir biezu kārkļu apauguši, likumi seko likumiem. Daudzi no tiem ir tik strauji, ka upe tajos veido plašas atstraumes un paplašinājumus. Taisnajos gabalos mazā ūdeni laivu ceļš ir vien 50 cm plats un 15–20 cm dziļš, pārējais ir vilkvālišu biežņa. Daudzviet zem kārkļiem bebri zemi nostaiģājuši klona cietumā. Gadās arī pa bebru dambim, kas ienes interesantas pārmaiņas vienmuļajā ainavā.

Labs orientieris, ka noairēti 8 km, ir bijuša dzelzceļa tilta balsti, te arī sākas Vārtājas īpatnēji mežonīgais skaistums. Liekas, ka lielie koki tikai šeit atjēdzas, ka var augt arī Vārtājas krastos. Ainava kļūst krietni interesantāka, upe dziļāka, un laivotājiem vairs nav jāuztraucas par ūdens trūkumu. Ik pa brīdīm upe uzmet pa kādai straujteces virmai, mālains un smilšains krastus vietām nomaina oļi un pliens. Pēc nepilniem 2 km ir klāt Lukužu māju dzelzsbetona tilts **B** pie Paplakas, aiz kura upes kreisajā krastā iekārtota ūdenstūristu apmetne “Ineses”. Nākamie 10 km līdz Mazkalēti tiltam **C** dalās divās vienādās daļās – interesantajā un vienmuļajā. Aiz Lukužu tilta upe turpina likumot caur lapkoku mežu, un pēc 400 m airētājus patīkami pārsteidz jestra 100 m gara straujtece ar zemu dolomīta kāplīti tās galā un lielu laukakmeni tieši upes vidū. Balto smilšu atsegums šajā vietā ir īsts atradums, jo nav saprotami, kur upe šeit atrod gandrīz jūras balto smilti.

Pāris likumus aiz straujteces Vārtājā ietek tās lielākā pieteka Virga, un tālāk jau Vārtāju var droši saukt par vidēja izmēra upi. Nākamās 4 km tā neliek vilties – skaisti likumi, plavas un lieli koki seko cits citam, līdz atkal sākas bagāra sabojāts un kārkļiem noaudzis liela grāvja posms līdz Mazkalēti tiltam.

Pēdējie 9 km aiz Mazkalēti tilta līdz Vārtājas ietekai Bārtā ir populārākais un skaistākais Vārtājas posms. Upē atgriežas likumi, gultne vietām piekaisīta ar akmeņiem.

Maršrutu ieteicams beigt Bārtas upē, laivojot 700 m līdz Lanģerim **D**, kur iespējams ērti izkāpt, vai 6,6 km līdz Bārtas tiltam **E** (ceļš P113).

**EE** Vārtāja on 64 km pikk Bārta paremale kaldale jääv lisajõgi, mis saab alguse Sepene järvest. Sõudmiseks on sobilikult jõe viimased 29 km alates Virgast, siin on jõe org võrreldes jõe endaga hiiglaslik ning madal. Esimesed 8 km peale Virga silda **A** tuleb lihtsalt maha aerutada. Kaldad on kasvanud paksu rohu sisse ning käänakule järgneb käänak. Osad neist on nii järsud, et käänakutel tekib tagasivool ning tekivad jõe laiendused. Sirge osa peal on paaditee vaid 50 cm lai ja 15–20 cm sügav, ülejäänud osa on vaid hundiniudele rägastik. Paljudes kohtades on koprad maapinna kõvaks tallanud. Kohati võib ette tulla ka kobraste poolt tekitatud tamme, mis teevad monotoonse maastiku huvitavamaks.

Heaks orientiiriks on 8 km peale jääva endise raudteesilla sambad, siin algab ka Vārtāja eriline metsik ilu. Tekib tunne, nagu suured puud taipavad alles siin, et nad võivad kasvada ka Vārtāja kallastel. Maastik muutub oluliselt huvitavamaks, jõgi sügavamaks ning paadisõitjad ei pea muretsema vee puuduse üle. Aeg-ajalt tuleb ette kärealasid, savised ja liivased kaldad vahelduvad kivistiku ja kruusaga.

Peale vaid 2 km jääb Paplaka juurde Lukuži raudbetoonisild **B**, mille juures on jõe vasakul kaldal korrastatud veeturismi puhkekuskes Ineses. Järgmised 10 km kuni Mazkalēti sillani **C** jaguneb kahte võrdsesse ossa – huvitavaks ja monotoonseks. Peale Lukuži silda **B** jätkab jõgi väänlemist läbi lehtpuumetsa ning peale 400 m üllatab aerutajaid tore 100 m pikk käreala, mille lõppu jääb dolomiiitärsk ning suured rändrahnud otse jõe keskel. Siinne valgelilva paljand on müstika, kuna on arusaamatu, kust jõgi leidis peaaegu sama valge liiva nagu on mereliv. Peale käänakuid ja kärealasid voolab Vārtāja juba kokku suurima lisajõe Virgaga ning sellest edasi võib Vārtajat juba julgelt nimetada keskmise suurusega jõeks. Järgmised 4 km ei lase endas pettuda – üksteisele järgnevad illusad käänakud, niidud ning suured puud, peale seda algab aga uuesti pikk korrastamata ning rohtu kasvanud kraavi laadne lõik, mis kestab kuni Mazkalēti sillani.

Viimased 9 km peale Mazkalēti silda kuni Vārtāja Bārta suudmeni on populaarseim ja ilusaim lõik Vārtāja peal. Välja ilmuvad jõekäänud, jõepõhi on kohati täidetud kividega. Retk on soovitatav lõpetada Bārta jõel, sõudes veel 700 m kuni Langerimini **D**, kus on võimalik mugavalt kaldale astuda, või 6,6 km kuni Bārta sillani **E** (maantee P113).

### MARŠRUTI UN PIEEJAS PUNKTI UPEI / VEETURISMI MARSRUUDID JA JÕELE JUURDEPÄÄS

Lanģeris 9 km Mazkalēti 10 km Paplaka 10 km Virga

#### Upes kritums / Jõe langus



### A Virgas tilts

Laivošanas starta vieta pie autoceļa P106 Ezere–Grobiņa. Te ir saglabājies arī vecais tilts, uz kura ērti apstāties, izkraut inventāru laivošanas maršruta uzsākšanai.

### EE / Virga sild

Paadirekte alguspunkt maantee P106 juures. Ezere – Grobiņa. Siin on sālinud ka vana sild, mille juures on mugav peatuda ning paadirekte jaoks tarvilikku inventar paati tōsta.

### 1 Vārtājas pilskalns

Senās kursū zemes Piemāres pilskalns, viens no lielākajiem Dienvidkurzemes pilskalniem. Iespējams, arī sens kulta kalns. 20. gs. 60. gados veiktajos arheoloģiskajos izrakumos konstatēts, ka pilskalns bijis apdzīvots jau vidējā dzelzēts laikmetā. Pie tā konstatēta liela senpilsētas vieta.

**EE / Vārtāja lossimāgi.** Vana Kurzeme elanike maatučk – Piemare – lossimāgi, ūks suurimaid Lōuna-Kurzeme lossimāgesid. Vōimalik, et enne seda ka iidne kultuse māgi. Eelmisel sajandi kuuekūmnendatel aastatel teostatud arheoloogiliste kaevamiste kāigus jāredati, et lossimāgi oli asustatud juba rauaaja keskpaigas. Siit on leitud ka suur vanaaja asula.

### 2 KRAUJAS



### 3 Virgas baronu Noldes muižas kompleks

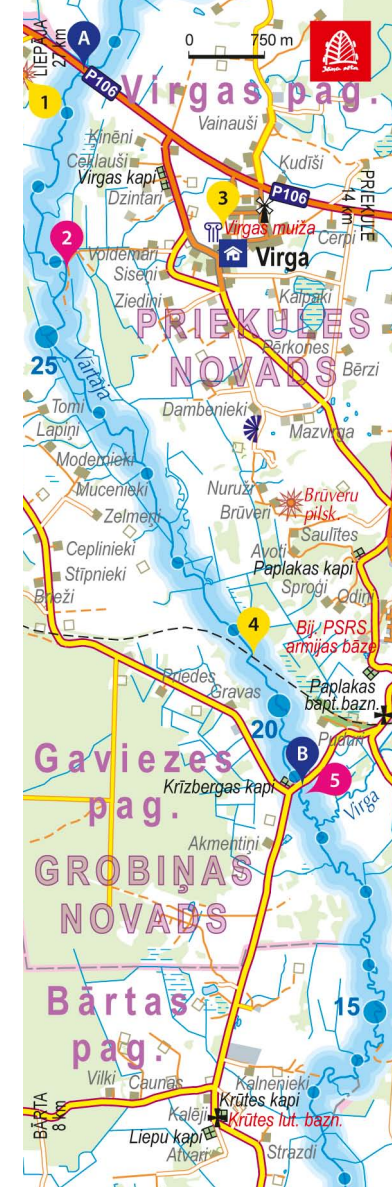
Saglabājušās gandrīz visas muižas ēkas. Virgas centrā uzlikta piemiņas zīme zviedru karalim Kārlim XII, kas Ziemeļu kara laikā ar savu karaspēku Virgā pārlaidis zienu – nodzīvojis 3 mēnešus un paspējis sarakstīt dažas vēstures lapaspuses par slaveno zviedru karagājieni pāri Eiropai. Gids +371 29472063.

### EE / Virga paruni Nole mōisakompleks

Millest on tāsaseni sālinud peaaegu kõik mōisakompleksi hooned. Virga keskuses asub mālestustahvel Rootsi kuningale Karl XII, kes elas Pōhjasōja ajal Virgas ūle talve – elas seal 3 kuud, mille vāldet kirjutas mōned lehekūljed kuulsa Rootsi armee sõjakōikudest Euroopas. Gid +371 29472063.

### 4 Dzelzceļa tilta balsti

Kādreiz tiem pāri gājusi viena no senākajām Latvijas dzelzceļa līnijām – 1871. gadā izbūvētā Vaiņodes–Liepājas līnija. Mūsdienās tā ir slēgta un tilts demontēts. Piestājot labajā pusē un pa taciņu uzkāpjot uzberumā, skatienam paveras interesants skats uz apkārtnes džungļu galotnēm. Mežābeles, segliņi, plūškoki un ievas izveidojuši tādu biežņu, ka cilvēks izspraukties cauri tai nevar.



### EE / Raudtee silla sambad

Varasematel aegadel kōrgus sammamate kohal 1871.aastal ehitatud ūks vanaimeid raudtee teid Lāti, mis ūhendas Vainodit Liepajaga. Tānaseks on raudtee līin kinni pandud ning sild maha lammutatud. Peatudes paremal kaldal ja ronides mōōda rada silla varemetele, avaneb huvitav vaaide ūmbrītseva puudedzūngļu latvadele.

### B Lukužu tilts Paplakā EE / Lukuži sild Paplakas

### 5 INESES



## 6 MAZKALĒTU TILTS

10 m  
Lieliska vienas dienas brauciena uzsākšanas vieta.

EE / MAZKALĒTI SILD. Suurepärane alguspunkt ühepäevase retke jaoks.

## 7 BALTAIS KROGS

30 m  
+371 26032099, "Strautiņi"

Baltā kroga tilts Latvijas brīvvalsts laikā bija vienīgais, pa kuru ļaudis šķērsoja Vārtājas upi, lai dotos uz Bārtu, Duniku un Liepāju. Baltais krogs bija vienīgā tuvējās apkārtnes kroga vieta, kur daudzus ceļi krustojās un līdz ar to arī risinājās dažādi notikumi. Iespēja novietot laivas, noklausīties Baltā kroga stāstu no Kalētu vēstures, doties nelielā ekskursijā pa tuvējo apkārtni. Pie saimnieces var pasūtīt uzgunskura vārītu zupu, kā arī mājās sieru.

## EE / BALTAIS KĒRTS'

Baltais kērtis sild oli Esimese Lāti Vabariigi ajal ainus sild, üle mille sai minna üle Vārtāja Bārtasse, Dunikisse ja Lieapajasse. Baltais kērtis oli ūmbrskonnas ainus kērtis, mis jāi olīsemate teede ristumspunktī ning mildest tulenevalt toimus seal palju ūritusi. Peremehelt saab tellida lōkke peal keedetud suppi ning kodujuustu.

## 8 Majorāta stabs

30 m  
Kalētu muizas robežstabs, kas datēts ar 1847. gadu, kad tika nospraustas barona Noldes Kalētu muizas robežas. Muizu robežstabi ir ļoti reti saglabājušies, taču Kalētu pagasts bagāts ar trim šādiem majorāta stabiem ar iegravētu datējuma gadskaitli.

## EE / Majorata postid

Kalēti mōisa piirpost, mis on dateiritud aastal 1847, mil see paigaldati parun Nolde Kalēti mōisa piirile. Sāilīnūd on vaid vāhesed mōisate piirpostid, kuid Kalēti vallas on dateiritud Majorata piirpostē isegi kolm.

## 9 Vecais Krūtes ūdensdzirnavu dambis.

Ūdensdzirnavas darbojušās un miltus malušas vēl pirmās Latvijas brīvvalsts laikā. Agrāk šajā vietā atradās viens no Vārtājas upes tiltiem. Līdz mūsdienām saglabājušās tikai divas akmens mūru sienas un pes paša krāstā un upes krāces veido vairāku pakāpju akmens dambji zem ūdens. Ja ūdens līmenis ir lielāks, krāces labāk izbrauk par labo pusī, bet, ja zemāks, laivu vēlams nest pa kreiso krastu.

## EE / Vana Krūte vesiveski tamm

Vesiveski tōōtas ning jahvatas vilja veel esīimuse Lāti vabariigi ajal. Tānaseks on sāilīnūd vaid kaks kiviseina jōe kaldal, veski varemēd moodustavad omāpārese kāreala, mis ei ole madala veetasemega sōidetav, varasemalt asus siin ūks vāhe-seid jōe ūlesōidu teesid. Kōrge veetasēme guleks kāreala ūletada jōe paremalt kaldalt, kuid kui vesi on madal, guleks paat mōōda vasakut kallast ūmber vedada.

## 10 KALĒTU PILSKALNS

30 m  
Atpūtas vieta iekārtota Kalētu (sauks arī par Krūtes) pilskalna pakājē, kas izveidojies Vārtājas un Bārtas upes satekā. Tā uzbērums pēc nostāstiem glabājot daudz mucu zelta, taču līdzinējie kuršu pilskalna izrakumi liecina tikai par pelnu paliekām. Mākslinieka Ģirta Burvja Nāras kōkgriezums pilskalna pakājē liecina, ka senos laikos arī upes bija kuōjōjamas un Kalētos nāru netrūka. Izkāpšana pie Kalētu pilskalna ērtāka, ja pavisam nēdaudz dosieties augšup pret straumi pa Bārtas upi.

EE / KALĒTI LOSSIMĀGI. Puhkeala on sisse viūdud Kalēti (mōnikord ka Krūte) lossmāe jalamile, mis jāb Vārtāja ja Bārtā jōe ūhinemiskohta. Juttude jārgi on lossmāe alla maetud mitu tūnī kuldā, kuid lossmāgedes tehtud vāljakaaved isegi kolm.

kinnitavad vaid tuha jānustest. Kunstni-ku Ģirts Burvis māe jalamil olev Merināki puidust skulptuur pajatab sellest, et iidsetel aegadel sōideti jōe peal paatidega ning merinākkidest Kalēte puudust ei olnud. Kalēti lossmāe juures on kōige mugavam vālja atstade, kui sōūda natukene Bārtā jōge mōōda ūlesvoolu.

## D Lanġeris.

Ērta izkāpšanas un piebraukšanas vieta maršruta beigšanai.

## 11 ZVEJU LĪKUMS

15 m  
+371 26155972

## EE / KALASTAMISE KĀĀR

## E Bārtas ciema tilts

EE / Bārtā kūla sild

## 12

Ērta nokāpšanas vieta līdz upei.

EE / Silla juurest – mugav juurdepāās jōele.

## 13 Bārtas muzejs

12,4 km  
Bārtā, +371 62468280, 29761660  
Bārtas ciema centrā ir iespējams apskatīt Bārtas tautas tērpa darināšanas un valkāšanas tradīcijas 19.–21. gadsimtā. Papildus tiek piedāvātas izstādes un muzejpedagoģiskās programmas "Bārtas tautas tērps" un "Dzied Bārtas sievas". Drosmīgie var izmēģināt aušanas prasmes uz ekspozīcijā izvietotajām stellēm.

## EE / Bārtā museum.

Asub Bārtā kūla keskel. Siin on tuvudā Bārtā rahvarīeiete valmīstamīsega ning tradītsioonīliste rōivastega 19.–21. sajandīl. Lisaks sellēl on vōimalus nautīda ka muuseumī pedagoģīlīsī programme Bārtā rahvarōivad ja Bārtā Naisēd laulavad. Julgemad vōivad katsetada oma kudumīsoskusi vālja pandud kangastelgedē peal.

## Laivu noma / Teenusepakujad

- C** Kanoe / Kanuu
- K** Smailītes, kajaki / Kanuud, sūstad
- S** Jūras laivu noma / Sea kayaks
- I** Piepūšamās laivas / Kummīpaadid
- SUP** SUP
- R** Pontonu pļosts (ar cietu pamatni) / Rafts
- SOT** Kajaks ar sēdvietu uz laivas virsmas / Sit-On-Top kayak

Biedriba "Kalētu VIG" **C**  
+371 26423893, "Liepavoti", Kalēti, Priekules nov., www.kaletuvig.lv, kaletivig@inbox.lv

Kanoecentrs **CKKS** <sup>SUP</sup>  
+371 26116933, www.kanoecentrs.lv

Kurzemes laivas **C**  
+371 29985244, www.kurzemeslaivas.lv

Laivinieks.lv **CKI** <sup>SUP</sup> <sup>SOT</sup>  
+371 27878757, www.laivinieks.lv

Mučas **CKIR** <sup>SOT</sup>  
+371 26132961, www.laivunoma.com

Niknās Laivas **K**  
+371 26377055, www.niknaslaivas.lv

Biedriba "Pārcēlājs" **C**  
+371 26426992, Baznīcas iela 26, Priekule, Priekules nov.

Sofijas Laivas **CK**  
+371 29339677, www.sofijaslaivas.lv

Tūrisma klubs "Oga" **CKI**  
+371 26490324, www.grobinasvikingi.lv

## Svarīgi zināt!

- Posmā Virga – Mazkalēti upi daudzviet nosproto bebru dambji. Iesakāms tiem pārvilkāt laivas pāri, nevis mēģināt lielā ātrumā tos "forsēt".
- Respektējiet privātpašumu un saudzējiet dabu, atstājiet apmetnes vietas tīras un kārtīgas, atkritumus ņemiet līdzi!
- Ēdiena gatavošanai ieteicams lietot primus. Ja kuriniet ugunsgrū, tad tikai tam atvēlētās vietās un neatstāj ugunsgrū bez uzraudzības.
- Esi atbildīgs – lieto drošības vestī, bērniem līdz 12 gadu vecumam tā ir obligāta!
- Peldēšanai izvēlies drošās, peldēšanas prasmei atbilstošās vietas!
- Kad esi laivā, necelies kājās – apgāziesies! Esi piesardzīgs kāpjot laivā un pietuvojoties krastam – tieši tad visbiežāk sanāk iekrist upē!
- Hermētiski iepakotam jābūt vismaz vienam mobilajam tālrunim. Pārlicinies, vai tev ir laivu iznomātāja tālruna numurs, ja nepieciešama evakuācija!

## Vōtta arvesse!

- Lōigul Virga – Mazkalēti on jōe peal paljudes kohtades kobraste poolt tekitatud tammīd. Soovitame paadid nēndest ūle vedada, mitte ūritada suure kiurīsega neist ūle minna.
- Austage eramaad ning sāastke loodust, jātkē puhkealad puhtaks ning korrastatuks, vōtkē prūgi endaga kaasa!
- Sōōgi valmīstamīseks on soovitav kasutada priimust. Juhul kui otsustate teha lōket, siis tehke seda vaid selleks ettenāhtud lōkkekohtades ning ērte jātke lōket mitte kunagi jārevalveta.
- Olge vastutustundlīkud – kasutage pāāsteveste, lastēle kuni 12 aasta vanusēni on pāāstevestid kohustuslīkud!
- Valīge ūjumīseks turvalīsed oma ūjumīskostelē vastavad kohad!
- Ārge tōuske paadis olles pūsti – kukute ūmber! Olge paati astudes ning kaldale ronīdes ettevaatlīk – just siis kukutakse kōige sagedamīni vette!
- Kaasas peaks olema vāhemastī ūks hermeētīselst suletud mobiltelefōn. Vēenduge, et teil on olemas paadi rendīleandja number, sēda juhūks kui osutub vājalīkūks evakuēeruda!

## Apzīmējumi / Legend

- attālums līdz upei
- vahemaa veekoguni
- viesnīca, viesu māja
- hotell, kūlīstēmaja
- jaunīse ū mīne
- hostel
- lauku māja
- talu, puhkemāja
- kempings
- kāmping
- atpūtas vieta
- puhkekoht
- stāvvieta
- parkla
- gultasvietu skaits
- voodīkohtade arv
- pirts
- saun
- ēdīnāšana
- toilīstulst
- teļu vietas
- teikmīskohad
- sporta laukumi
- spordīvāljakud
- laivu noma
- paadi rent
- par brīvu
- tasuta
- maksas
- tasulīne
- pīknīka galdi, soli
- pīknīku laud, pīnk
- ugunsgrū vieta
- lōkkekoht
- sausā tualetē
- kuivītualett
- dzeramās ūdens
- joogīvisi
- elektrība
- eleker
- nojume
- varjaluone
- veikals
- pood
- degvielas uzpildes stacija
- bēnsīnījaam
- kafējnīca
- kohvīk
- gājēju tilts
- jalakājīete sild
- ūdensdzīnavas
- krāces
- krēstīk
- metrī vīrs jūras līmeņa
- MVJL meetrīt mēre pīnīnast
- apskates vietas
- 4
- vaatamīs vāārsūsed
- tūrisma pakalpojumi
- 1
- turīsmīteenusēd
- pieejas punkti upei
- A
- jōele juurdepāās
- maršruti pa ezerīem
- maršruti jārvedes
- attālumi, km
- 45
- 1km
- kaugus, km

## Tūrisma informācijas centri / Turīsmīinfokeskused:

**Grobiņas novada TIP Grobiņa piirkonna TIK**  
Lielā iela 76, Grobiņa, +371 22024940, 63490458, info@grobinasturisms.lv, www.grobinasturisms.lv

**Aktīvā tūrisma centrs "Kuršu vīkingu apmetne" / Aktīvs tūlēmīs keskus "Kuršu vīkingu apmetne"**  
Pīlādžu iela 3, Grobiņa, +371 26490324, tkoga@inbox.lv

**Priekules novada TIP Priekule piirkonna TIK**  
Saules iela 1, Priekule, +371 63497950, 29472063, daiga.egle@inbox.lv, www.priekulesnovads.lv

**Nicas TIC / Nica TIK**  
Bārtas iela 6, Nica, +371 63489501, 29458532, turisms@nica.lv, www.nica.lv

**Rucavas TIC / Rucava TIK**  
Buši, Rucava, +371 29134903, rucava.tic@inbox.lv, www.rucava.lv



**Populārākie maršruti / Populārsemad marsruudid:**  
Virga – Bārtā 35 km  
Mazkalēti – Bārtā 15,7 km  
Paplaka – Bārtā 25,5 km

